

บันทึกข้อความ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดหนองคาย
รับที่ 722
วันที่ 16 มิถุนายน 2569
เวลา 11.18 น.

ส่วนราชการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรหนองคาย โทร ๐ ๔๒๔๙ ๐๙๓๖ โทรสาร ๐ ๔๒๔๙ ๐๙๓๕
ที่ กษ ๐๙๑๙.๓/จ ๓๖๑๑ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง ขอส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย, เกษตรและสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ, เกษตรจังหวัดหนองคาย,
เกษตรจังหวัดบึงกาฬ

ตามที่กรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่าง ๆ การเกิดโรคระบาด ในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ ประจำทุก ๒ สัปดาห์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรหนองคาย จึงขอส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรระหว่างวันที่ ๑๐ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๙ มาเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง รายละเอียดตามเอกสารที่แนบเสนอมาร่วมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายศักดิ์สิทธิ์ จรรย์ากรณ์)

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรหนองคาย

กลุ่มช่วยเหลือฯ และกลุ่มสารสนเทศ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

16 มิ.ย. 2569

มอบคุณมนัสพร ดำเนินการ

17 มิ.ย. 2569

เตรียมภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 10 - 23 มิถุนายน 2569

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในขณะนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่	1. พืชตระกูลกะหล่ำและกะหล่ำปลี กะหล่ำตอก บรอกโคลี กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. โรคใบจุด (เชื้อรา <i>Alternaria brassicicola</i> และ <i>A. brassicae</i>)	โรคเกิดได้ทุกส่วนและทุกระยะการเจริญเติบโตของพืช อาการระยะต้นกล้า เกิดแผลเล็ก ๆ สีน้ำตาลเข้มที่ลำต้น จากนั้นแผลจะขยายใหญ่ อากาศล้ายโรคน่าเตือน ทำให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโต อาจพบระยะต้นโต มักพบบนใบและรากใบ เกิดเป็นแผลจุดเล็ก ๆ สีเหลือง ต่อมาแผลจะขยายใหญ่ขึ้นสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ลักษณะเป็นวงค่อนข้างกลม เรียงซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ใบกะหล่ำปลี ถ้าเกิดโรคหลังจากห่อหัวแล้ว และสภาพอากาศมีความชื้นสูง จะเกิดอาการเน่าอย่างรุนแรงทั้งหัว ใบกะหล่ำตอก และบรอกโคลี ถ้าเกิดอาการที่ตอก จะทำให้เน่า แผลสีน้ำตาล โดยเริ่มจากช่อดอกที่อยู่ด้านบนอก ลามเข้ามาด้านใน หากเป็นโรครุนแรงจะสุกทำลายทั้งตอก	1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ปลอดโรค ไม่แนะนำให้ซื้อพันธุ์จากแปลงที่มีการระบาดของโรคมาปลูก 2. แช่เมล็ดในน้ำอุ่นประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20 - 25 นาที ก่อนปลูก 3. ไม่ปลูกพืชระยะชิดกันจนเกินไป ควรให้มีแปลงเด็ดสองฝั่งที่ได้และมีการระบายอากาศที่ดี 4. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคในระยะกล้า ควรถอนต้นกล้าที่เป็นโรค นำไปทำลายทำลายนอกแปลงปลูก หากพบโรคในระยะต้นโต ควรตัดใบที่เป็นโรคออก นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 30 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอโรทาโลนิล 50% SC อัตรา 20 - 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน 5. ถ้าพบโรคระบาดรุนแรงให้ปลูกพืชอื่นที่ในไร่พืชผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด สลับหมุนเวียนอย่างน้อย 3 ปี
				***** เชื้อสาเหตุโรคสามารถติดเมล็ด ทำให้เมล็ดสุกสุกเสียความงอก หรืออาจฝังตัวในเมล็ดพันธุ์ทำให้เกิดการระบาดของโรค เมื่อนำไปปลูกในฤดูถัดไป	

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่ผลิตในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. โรคเน่าและ (เชื้อแบคทีเรีย <i>Pectobacterium carotovorum</i> ssp. <i>carotovorum</i>)	อาการเริ่มแรก แผลมีลักษณะเป็นรูตื้นๆ ลึกๆ บนใบหรือบริเวณลำต้น ต่อมาแผลจะขยายลุกลามมีสีน้ำตาลหรือดำเทาเข้ม เนื้อเยื่อบริเวณแผลจะยุบตัวลง มีมีอกยื่นออกมา และมีกลิ่นเหม็นเฉพาะของโรคนี้ หลังจากนั้นพืชจะเน่ายุบตายไปทั้งต้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ก่อนปลูกให้ตรวจดินให้ลึกมากกว่า 20 เซนติเมตรจากผิวดิน และตากดินไว้ก่อน 3. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และตากดินให้แห้งก่อนปลูก 4. ระวังดินระคายไฟต่างๆ ของพืชที่เกิดแผลเป็นของทางใบให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช 5. ควรดูแลไม่ให้พืชขาดธาตุแคลเซียม และโบรอน เพราะจะทำให้พืชเกิดแผลจากอาการลายใบไหม้ และสีคล้ำง ทำให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายได้ง่าย 6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอหากพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก 7. ทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตรหลังใช้ด้วยต้นที่เป็นโรค 8. หลังการเก็บเกี่ยว ควรเก็บผลผลิตพืชทันที และตากดินไว้ระยะหนึ่งแล้วปลูกชนิดครั้งเพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค 9. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

<p>สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้</p>	<p>ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ</p>	<p>ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้</p>	<p>ปัญหาที่คาดว่าจะ</p>	<p>ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ</p>	<p>แนวทางป้องกัน/แก้ไข</p>
	<p>2. ติง</p>	<p>ทุกระยะการเจริญเติบโต</p>	<p>โรคเหี่ยวหรือเน่า (เชื้อแบคทีเรีย <i>Rodotoma solanacearum</i>)</p>	<p>อาการเริ่มแรก ใบแสดงอาการมีน้ำมือ สีของใบซีด ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและแห้ง บริเวณโคนต้นมีอาการสำน้ำ ลำต้นเน่าหลุดออกจากท่อน้ำตั้งง่าย และหักพับ แต่ไม่มีกลิ่นเหม็น หากตรวจดูที่ลำต้นจะพบส่วนของท่อน้ำเปลี่ยนน้ำและอาหารมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำต้นมาตัดตามขวางจะเห็นในเนื้อเยื่ออัดประมาณ 5 - 10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวคล้ายน้ำมันไหลออกมา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินให้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคลงได้มาก 3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงและพลิกพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ซึ่งได้ 3 - 4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช 4. ใช้หัวพันธุ์ปลอดโรค 5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายแยกแปลงปลูกทันที และรีบยุบรวบบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค 6. ไม่แปลงที่มีการระบาดของโรค ทดลองกับพืชผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก 7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลถั่ว พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง ให้ตัดต้นปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค

สภาเกษตรกรไทย/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	3. พริก ผลิตผลกระทบบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ชื่อสิ่งเกดหลักของมะ/ อากาศที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
		ทุกระยะ การเจริญเติบโต	1. โรคราถ่านและ โคนเน่า (เชื้อรา <i>Sclerotium rolfsii</i>)	พริกแสดงอาการเหี่ยวอย่างรวดเร็ว บางครั้งพบ ใบที่อยู่ด้านล่างเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หาก อาการรุนแรงพริกจะยืนต้นตาย บรูณาณโคนต้น พบเส้นใยของเชื้อราสาเหตุโรค มีลักษณะ หยวนสีขาว ต่อมาเส้นใยของเชื้อจะรวมตัวเป็น เม็ดเล็ก ๆ สีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม จนเกือบดำคล้ายเมล็ดผักกาด จึงมักเรียกว่า ราเมล็ดผักกาด โรคนี้พบได้ทุกระยะการ เจริญเติบโตของพริก	1. ควรเฝ้าสังเกตดินตากแดด เพื่อฆ่าเชื้อโรคที่ อยู่ในดิน เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรคราถ่านสามารถมี ชีวิตอยู่ในดินได้นาน 2. ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักก่อนปลูก เพื่อปรับ สภาพดิน 3. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี 4. จัดระยะปลูกให้เหมาะสม และทำค้างหรือ ชิงชี้ออกช่วยเมื่อต้นพริกเริ่มหรือกิ่งงอกขึ้น เพื่อไม่ให้โคนต้นโปร่ง และแดดส่องถึง ไม่มีความ ความชื้นสูง 5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หาก พบต้นเป็นโรค ให้ถอนต้นและขุดดินบริเวณที่พบ นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรดดินในหลุม และบริเวณใกล้เคียง ด้วยสารป้องกันกำจัด โรคพืช เช่น คาร์บอกซิน 75% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลโคลฟอส-เมทิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีตราโตออร์โซล 24% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีตราโตออร์โซล + คิวโนซัน 5% + 24% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยรดสารทุก 5 วัน อย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อป้องกันเชื้อสาเหตุโรคราถ่านแพร่ไปยังข้างเคียง 6. หลังจากเก็บเกี่ยวพริกแล้วละรื้อน ควรกำจัด เศษซากพืชและวัชพืชในแปลงให้หมด เพื่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกันแก้ไข
			2. โรคเหี่ยวเขียว (ชื่อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>)	พบต้นพริกแสดงอาการของโรคเป็นทยอย ๆ กระชากตัวในแปลงปลูก ลักษณะอาการเริ่มแรกต้นพริกแสดงอาการที่ขยู่ในเวลากลางวันที่อากาศร้อนจัด และที่กลับมาปกติในเวลากลางคืนซึ่งมีอากาศเย็น โดยแสดงอาการในลักษณะนี้สลับกัน 2 - 3 วัน จากนั้นต้นพริกจะเหี่ยวทั้งต้นอย่างถาวรและตายในที่สุด โดยที่ต้นพริกยังคงเขียวอยู่ ให้สังเกตบริเวณโคนต้นจะมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อถอนต้นพริกจะพบอาการรากเน่า ถ้าตัดลำต้นตามขวางจะพบส่วนของท่อลำเลียงน้ำและอาหารมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำไปแช่น้ำสะอาดประมาณ 5 - 10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวขุ่นคล้ายน้ำนม (Bacterial exudate (ooze)) ไหลออกมา	<p>ป้องกันการสะสมของเชื้อโรค</p> <p>7. ทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ขุดครั้งแรกให้ใช้กับต้นที่ป่วยโรค</p> <p>1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนั้นมาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี</p> <p>2. งดพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและพรวนดินที่ร่วนกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก</p> <p>3. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรค สามารถพ่นเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงใหม่หลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ตั้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช</p> <p>4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และรีบขุดพรวนบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค</p> <p>5. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ขุดครั้งแรกให้ใช้กับต้นที่เป็นโรค</p> <p>6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรค</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	4. ลมกอง	ติดผล - เก็บผลผลิต	โรคราดำ (เชื้อรา <i>Capnodium</i> sp., <i>Meloida</i> sp.)	พบการปรากฏตัวที่ติดตามส่วนของช่อดอก ช่อผล ทำให้ช่อดอกผิดปกติ หรือเหี่ยว และหลุดร่วง บางครั้งอาจทำให้ไม่ติดผล ถ้าเป็นโรคราในระยะผลอ่อน อาจทำให้ผลเหี่ยวและหลุดร่วง โดยโรคราดำมักพบในช่วงที่มีการระบาดของแมลงปากดูด โดยเฉพาะเพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้ง	<p>ใบทำลายบนอกแปลงปลูก</p> <p>7. ใบพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลถั่วซึ่งพืชตระกูลถั่วมีเชื้อ มีนึ่งรัง พริก และถั่วลิสง ให้ปลูกลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมีนึ่งรัง เพื่อตัดวงจรของโรค</p> <p>1. พ่นน้ำไปไล่ไล่รังคราบราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค</p> <p>2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช โบนิมิล 50% WP อัตรา 6 - 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร บนช่อผลทุก 14 วัน</p> <p>3. เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูด เช่น เพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้งซึ่งพบได้ง่ายสามารถป้องกันกำจัดโดยการใช้สารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอสมิโทกานแซม 25% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>**** ไม่ควรพ่นสารในช่วงตกบาน และระยะเริ่มติดผลอ่อน ควรหยุดพ่นอย่างน้อย 7 วัน ก่อนเก็บผลผลิต</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดใน ช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
5. ละเอียด			1. โรคจุดดำ หรือ โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	<p>อาการที่เฝ้ามองพบจุดแผลสีน้ำตาลเข้ม หากอาการรุนแรงแผลจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ใบจะแห้ง และร่วง</p> <p>อาการที่เฝ้ามองไม่ถึง และถ้าเนยยอด พบแผลจุดหรือขีดสีม่วง ถ้าอาการรุนแรงแผลจะขยายลุกลาม ทำให้ก้านใบและกิ่งแห้ง หากเกิดที่ก้านช่อดอกจะทำให้ช่อดอกที่ยาวแห้ง หลุดร่วงก่อนติดผล</p> <p>อาการที่เฝ้ามองพบจุดแผลสีน้ำตาลถึงดำ หากอาการรุนแรงแผลจะหลุดร่วงก่อนกำหนด อาการบนผลแก่ มักพบในระยะใกล้เก็บเกี่ยว และหลังเก็บเกี่ยว พบแผลจุดสีน้ำตาลถึงดำ รูปร่างกลม ต่อมาแผลขยายลุกลามเป็นแผลยุบตัวในเนื้อผล ทำให้ผลเน่า บางครั้งพบเมือกสีส้มซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุโรคที่บริเวณแผล</p>	<p>1. กำจัดวัชพืชรอบโคนต้นเพื่อลดความชื้นสะสม</p> <p>2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค</p> <p>3. หากพบเริ่มมีอาการของโรค ให้นำกิ่งยี่สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อไร่ 20 ลิตร หรือ ไพรคลอราซ 45% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน</p> <p>4. หลังจากเก็บผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งชำเป็นกิ่งแห้ง และชีวผลที่ติดอยู่บนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค</p>
		2. เหล็กไฟ		<p>เข้าทำลายช่อดอกอะโวคาโด โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากช่อดอก ทำให้ช่อดอกสั้นลง หรือเข้าทำลายใบระยะดอกบานทำให้ดอกแห้งร่วง หากเข้าทำลายขณะติดผลอ่อน ทำให้ผลเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำไหม้ คุณภาพของผลผลิตลดลง และมีราคาต่ำ</p>	<p>สารฆ่าแมลงที่แนะนำ เช่น สไปโรไทพเรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 8 กรัมต่อไร่ 20 ลิตร หรือ ฮีพเพนพอรอกซ์ 20% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร (ที่มา : ศูนย์วิจัยเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์)</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	6. ฤดูหนาว	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรสใบจุดดำ (เชื้อรา <i>Marssonina rosae</i>)	อาการของโรคมักพบที่ใบกุหลาบแต่ถ้าสังเกตก่อนโตจะใบจะเริ่มเป็นจุดแผลกลมสีน้ำตาล ขอบแผลไม่เรียบ กลางแผลมีสีน้ำตาลเข้มจนเกือบดำ เมื่อความชื้นสูง แผลจะขยายใหญ่และพบหลายแผลในหนึ่งใบ ทำให้ใบเหลือง แห้ง และหลุดร่วง	1. ตรวจสอบแปลงปลูกต้นเสมอ เมื่อพบกุหลาบเริ่มแสดงอาการของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บใบที่ร่วงหล่นไปทำลาย หรือฝังดิน นอกแปลงปลูก ไม้ที่ฝังใบบริเวณ หรือข้างแปลง เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค หากโรครังคงระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช โพรคลอราซ 45% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมมโบเตซ 80% WP อัตรา 50 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไคฟีนโมคานอส 25% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5 - 7 วัน 2. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อให้อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค 3. ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย เพราะจะทำให้ใบกุหลาบมีความชื้นสูง หรือถ้าให้น้ำแบบพ่นฝอยควรใช้ใบထောမ်ခွံ
	7. ฤดูร้อน	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. โรสใบจุดสีน้ำตาล (เชื้อรา <i>Cercosporidium personatum</i>)	ในระยะแรกพบเป็นจุดอยู่ตามลำพวยแผลจุดสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลเข้ม รูปรีวงรีขอบขนาน ขอบแผลไม่แน่นอน ขอบแผลอาจมีวงสีเหลืองล้อมรอบ หากอาการรุนแรงแผลจะขยายขนาดมากขึ้น ใบเหลือง ขอบใบมีดงเบี้ยว ใบใหม่เป็นสีน้ำตาลดำ และร่วงก่อนแก่หมด โรสจะตุกลามขึ้นสู่ใบด้านบน บางครั้งอาจพบอาการของโรคนบนใบ ก้าน ลำต้น และซีกผลึก	1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรส พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมนีมิล 50% WP อัตรา 15 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเมมโบเตซ 80% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 - 10 วัน 2. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการทำลายให้ลึก เพื่อตัดวงจร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. โรคใบจุดสีน้ำตาล (เชื้อรา <i>Cercospora arachidicola</i>)	ในระยะแรกพบใบที่อยู่ที่ด้านล่างพบแผลจุดสีน้ำตาล ขอบแผลอาจมีวงสีเหลืองล้อมรอบ หากโรครุนแรง อาจพบอาการของโรครวมใบก้าน ถ้าต้น และข้าวฝัก ทำให้ใบร่วงก่อนกำหนด โรคจะลุกลามขึ้นสู่ใบด้านบน	ของเชื้อสาเหตุโรค 3. ไม่แปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น การป้องกันกำจัดโรค เหมือนโรคใบจุดสีน้ำตาล
			3. โรคราสนิม (เชื้อรา <i>Puccinia arachidis</i>)	มักเกิดกับใบแก่ด้านล่างของลำต้นก่อนแล้วลามขึ้นด้านบน อาการเริ่มแรกเป็นแผลจุดสีเหลืองซีด ต่อมาตรงกลางแผลเป็นตุ่มนูนสีน้ำตาลเข้ม รอบแผลมีสีเหลือง ตุ่มนูนจะขยายใหญ่แล้วปริแตกออก เห็นเป็นผงสีน้ำตาลเข้มคล้ายสีสนิม เมื่ออาการรุนแรงจะพบแผลกระจายทั่วทั้งใบ ทำให้ใบเหลืองและหลุดร่วง	1. ปลูกพันธุ์ต้านทานหน่อต่อโรค เช่น พันธุ์ภาพสินธุ์ 2 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช คลอโรทาโลนิล 75% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ 80% WP อัตรา 30 – 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 – 10 วัน 3. หลังจากการเก็บเกี่ยวเมล็ดสด ควรทำลายซากแล้วฝังโดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค 4. ไม่แปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

<p>สหภาพมวลล้อม/สหภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้</p>	<p>ชนิดพืชหรืออาจ เกิดผลกระทบ</p>	<p>ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้</p>	<p>ปัญหาที่ควรระวัง</p>	<p>ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ</p>	<p>แนวทางป้องกัน/แก้ปัญหา</p>
	<p>ธ. ข้าวโพด</p>	<p>เริ่มปลูก - อายุ ประมาณ 30 วัน</p>	<p>โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Peronosclerospora sporida</i>)</p>	<p>โรคเกิดตั้งแต่ต้นข้าวโพดเริ่มออก โดยพบจุด เล็ก ๆ สีเขียวอ่อนน้ำปนบ่อย ต่อมาใบข้าวโพด มีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบกลาง เป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ ในเวลาเช้า ที่มีอากาศค่อนข้างเย็นและความชื้นสูง มักพบ ถั่วของงเชื้อรา ถ้าขณะเย็นและอากาศข้าวโพดมาก ตัวไม้โตใบ บางครั้งพบยอดข้าวโพดแตกเป็นพุ่ม ต้นแคระแกร็น ข้อดี ไม่มีผล หรือมีผลของขนาดเล็ก กว่าปกติมีความยาวมาก หรือมีจำนวนฝัก มากกว่าปกติ แต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ด จำนวนน้อย หรือไม่มีเมล็ดเลย</p> <p>*** ข้าวโพดในระยะเริ่มปลูกถึงอายุ ประมาณ 30 วัน จะอ่อนแอต่อโรคราน้ำค้าง</p>	<p>1. ควรใช้พันธุ์ต้านทาน และละอองเมล็ดพันธุ์ ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 - 10 กรัมต่อ เมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ เมทาแลกซิล-เอ็ม 35% ES อัตรา 3.5 มิลลิลิตรต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ ไตเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 กรัม ต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม</p> <p>2. ในแหล่งที่มีการระบาดของโรคหาก พบว่าสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค คือ อุณหภูมิต่ำและความชื้นสูง เมื่อข้าวโพด อายุ 5 - 7 วัน ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไตเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัม ต่อไร่ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อไร่ 20 ลิตร ทุก 7 วัน จำนวน 3 - 4 ครั้ง</p> <p>3. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลาย นอกแปลงปลูก</p> <p>4. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืช ชนิดอื่นหมุนเวียน</p> <p>*** เพื่อสภาพที่โรคสามารถเข้าทำลายได้ ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก ซึ่งการพ่นสารป้องกัน กำจัดโรคพืช หลังจากข้าวโพด อายุ 20 วัน ขึ้นไป จะไม่สามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้</p>

รายงาน

ผู้กลั่นกรอง

- : สถาบันวิจัยพืชสวน (บางสาขาวิชา บุคคลประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศวส. จันทบุรี, ศวส.เพชรบูรณ์ และ ศวส. สตง.
- : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (บางสาขาสุรินทร์ฯ ทองคำ) ข้อมูลจาก กลุ่มวิชาการ
- : กองวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช